

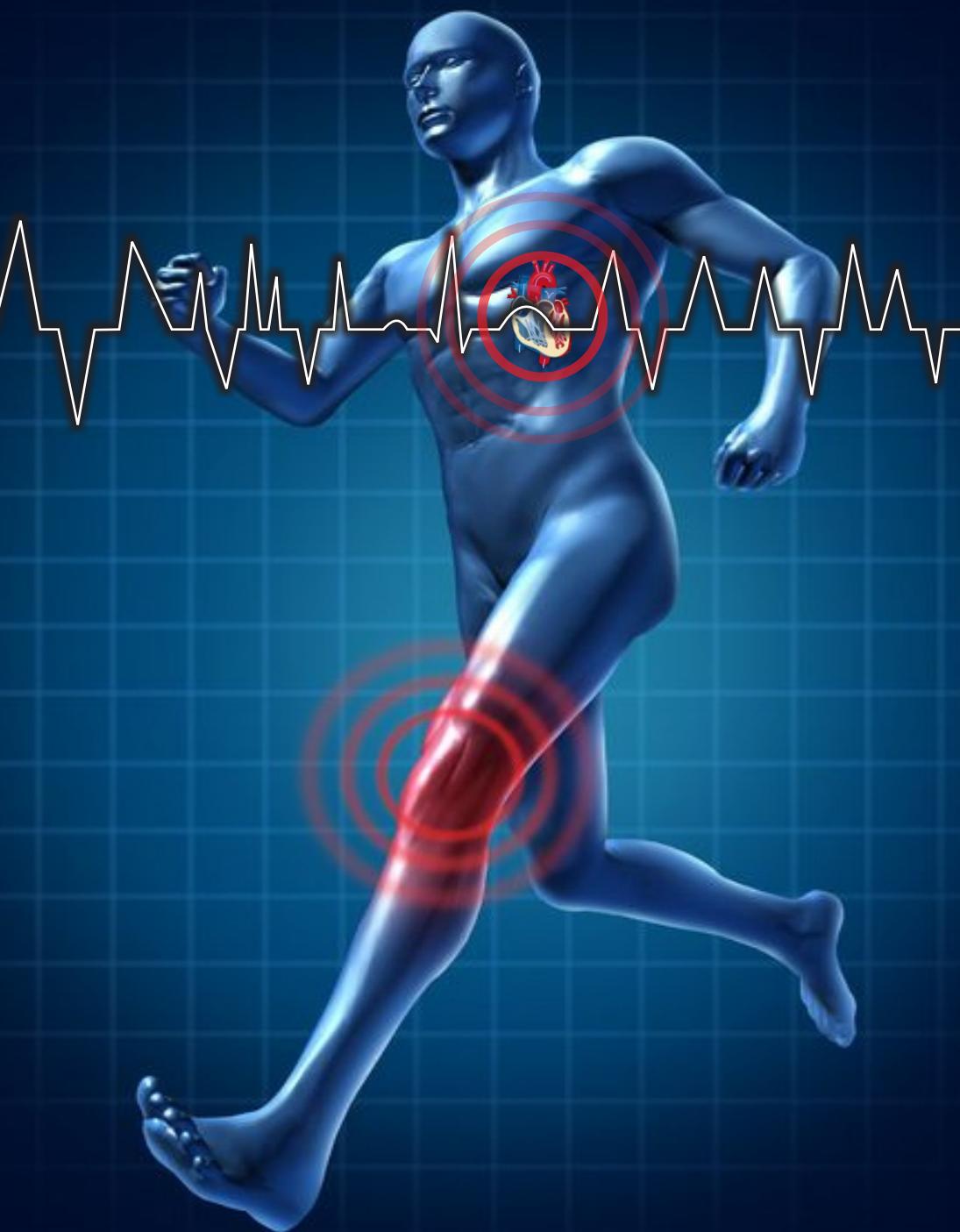

CIMS News

Care & Cure

Volume-2 | Issue-20 | March 25, 2012

Price : Rs. 5/-

હદ્ય રોગની સારવારમાં ઉપયોગી હાઈબ્રીડ પ્રક્રિયા

હાઈબ્રીડ પ્રક્રિયા શું છે?

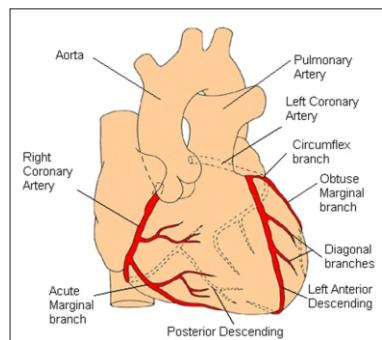
પૌરાણિક સમયથી જ સંકર એટલે કે હાઈબ્રીડ હંમેશા ઉત્સુકતા અને કૌતુકનો વિષય રહ્યો છે. વિવિધ પ્રાણીઓના શરીરના અલગ અલગ હિસ્સાને જોડીને તૈયાર થયેલ એક કાલ્પનિક પ્રાણી એટલે હાઈબ્રીડ. નીચેનું ચિત્ર આ વ્યાખ્યાને ચરિતાર્થ કરે છે. અહીં દર્શાવેલ પ્રાણી એસિરીયન શાડુ તરીકે ઓળખાય છે. જે બળદનું શરીર, પાંખો અને માનવનું શીર્ષ ધરાવે છે. આ તમામ ભાગો સાથે મળીને જે પ્રાણી તૈયાર થયું તે વિશિષ્ટ શક્તિ ધરાવતું હતું.

જો આજ વ્યાખ્યા આપણો હદ્ય રોગની સારવારમાં ઉપયોગમાં લઈએ તો આપણને મળે છે હાઈબ્રીડ કાર્ડિયાક પ્રક્રિયા જે ઓપન હાર્ટ સર્જરી ટેકનિક અને કોરોનરી એન્ઝ્યોપ્લાસ્ટી અને સ્ટેન્ટ જેવી કેથેટર આધારીત ઇન્ટરવેશનનું સંયોજન છે જેનાથી દર્દીઓ માટે લેસ ઇન્વેસિવ ઓપરેશન શક્ય બને છે.

સ્ટેન્ટ અને બલૂન એન્ઝ્યોપ્લાસ્ટી

તમે આ ટેકનોલોજી વિશે વધુ જરૂરી સમજો તે માટે અહીં હું થોડી વિગતો ઉમેરવા ઈચ્છું છું. ઓક્સિજનયુક્ત રક્ત હદ્યના સ્નાયુ સુધી લઈ જતી ધમનીઓમાં ગંભીર અવરોધ (સ્ટેનોસીસ) થવાથી કોરોનરી આર્ટરી ડિસીઝ થાય છે. માનવીય હદ્યમાં ત્રાણ મુખ્ય ધમનીઓ હોય છે: ચાઈટ કોરોનરી આર્ટરી (આરસીએ) અને લેફ્ટ કોરોનરી આર્ટરી (એલસીએ) જે લેફ્ટ એન્ટિરીયર ડિસેન્ડિંગ (એલએડી) અને સર્કફલ્કેક્સ આર્ટરી (સીએક્સ)માં પ્રવેશવાની સાથે જ વિભાજન થાય છે. આ ધમનીઓમાં બ્લોકેજ અંગે તબીબી રિપોર્ટ અંગે વધુ સમજૂતી માટે નીચેનું હદ્યનું ચિત્ર જુઓ:

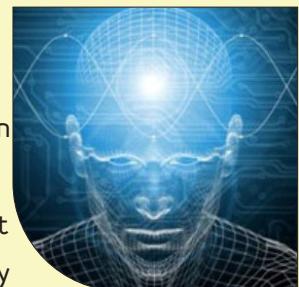
જ્યારે રિપોર્ટમાં આવે કે તમને 'ટ્રીપલ વેસલ ડિસીઝ' છે, તેનો અર્થ એ થાય છે કે ત્રાણેય મુખ્ય રક્તવાહિનીઓ (એલએડી, સીએક્સ અને આરસીએ) અથવા તો તેમની શાખાઓમાં વધુ કે ઓછા ગંભીર બ્લોકેજસ

છે. જો તેમાં આવે કે "લેફ્ટ મેઇન ડિસીઝ" છે તો તેનો અર્થ થાય છે કે એલસીએ એ એલએડી અને સીએક્સમાં વિભાજન થાય તે પહેલાં તેમાં બ્લોકેજ છે. આ એક ગંભીર સમસ્યા છે જે ઘણીવાર "વિડો મેકર" ના હુલામણા નામથી પણ ઓળખાય છે, તેને હદ્યના નિષ્ણાતની તાત્કાલિક સારવારની જરૂર હોય છે. તેને જો ખલ્મબીંગના સંદર્ભમાં વિચારીએ તો, જેટલો અપસ્ટ્રીમ બ્લોકેજ હોય તેટલું જ હદ્યના સ્નાયુઓને જોખમ વધારે હોય છે. ખલ્મબીંગની ભાષામાં કહીએ તો જો તમે તમારું બેઝમેન્ટમાં પાણીનો પ્રવાહ બંધ કરી દો તો તમારું ઘરમાં બીજે ક્યાંય પાણી નહીં આવે. સીંગલ, ડબલ, ટ્રીપલ વેસલ ડિસીઝ તેમ જ લેફ્ટ મેઇન ડિસીઝ ધરાવતા ઘણાં દર્દીઓને જીવન બચાવવા માટે કોરોનરી બાયપાસ સર્જરીની જરૂર પડે છે અને તેઓ આ રોગ માટે મિનીમલી ઇન્વેસિવ હાઈબ્રીડ થેરાપી માટે આદર્શ ઉમેદવારો પુરવાર થઈ શકે છે.

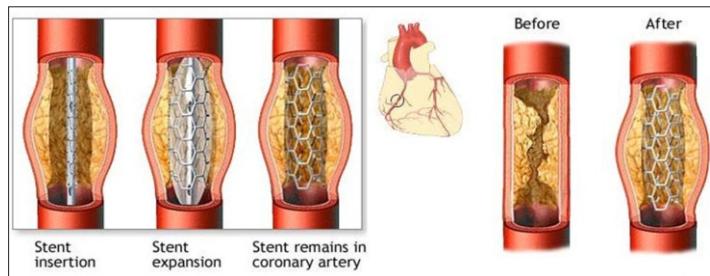
પહેલા અવરોધાયેલી કોરોનરી ધમનીમાં રક્તનો પ્રવાહ ફરી શરૂ કરવા માટે બાયપાસ સર્જરી એ જ એકમાત્ર રૂસ્તો હતો. ત્યારબાદ એન્જિયોપ્લાસ્ટીની તકનીકની શોધ થઈ અને કોરોનરી ધમનીના રોગોના ઉપયારમાં તેનો ઉપયોગ થયો. એક પાતળા કેથેટરને તેની ટોચ પર ફુલાવી શકાય તેવા બલૂન સાથે બ્લોક થયેલ ભાગમાં અંદર નાખવામાં આવે છે અને બલૂનને ફુલાવીને બ્લોક થયેલો ભાગ ખેંચીને ખોલી દેવામાં આવે છે. તે એક સારો વિકલ્પ હતો, પરંતુ તેમાં એક નોંધપાત્ર સમસ્યા પણ હતી. એન્જિયોપ્લાસ્ટી પછી ઘણીવાર ખેંચાયેલા અવરોધ ફરી સંકુચિત થઈ જતા (જે રીસ્ટેનોસિસ તરીકે ઓળખાય છે) અને દર્દીઓ ફરીથી તેવા જ કે તેથી પણ વધુ છાતીના દુખાવા અથવા હદ્ય રોગના હુમલા જેવી સમસ્યાઓ સાથે પાછા ફરતા. રીસ્ટેનોસિસ રોકવા માટે કંઈક કરવાની જરૂર હતી. અમારું

An interesting fact

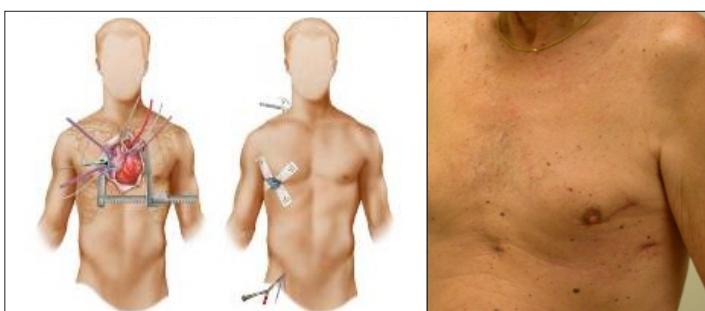
Nerve impulses to and from the brain travel as fast as 170 miles per hour. Ever wonder how you can react so fast to things around you or why that stubbed toe hurts right away? It's due to the super-speedy movement of nerve impulses from your brain to the rest of your body and vice versa, bringing reactions at the speed of a high powered luxury sports car.

ક્ષેત્રમાં શોધકર્તાઓનું મગજ 'મિકેનિકલ' હોય છે. અને તેના નવા વિકલ્પ તરીકે એક વિસ્તૃત થઈ શકે તેવા વાયર મેશ ટ્યૂબની ડિઝાઇન કરવામાં આવી કે જેને બ્લોકેજવાળા ભાગમાં એક માળખા તરીકે કાર્ય કરે અને તેને ખુલ્લો રાખીને જ રીસ્ટેનોસિસ થતું રોકે.

હવે જ્યારે તમે આ પ્રકારના કોરોનરી ઇન્ટરવેન્શન વિશે થોડું વધુ જાણો છો તો, હું તમને એ જાળાવીશ કે બંને પ્રકારના સર્વોત્તમ પરિણામો પ્રાપ્ત કરવા માટે કેવી રીતે અનેક અલગ અલગ પરિસ્થિતિઓમાં ભિન્નભિન્ન ઇન્વેઝીવ હાર્ટ સર્જરીની પદ્ધતિઓ અને સ્ટેન્ટનું સંયોજન સાધી શકાય. આ ભિન્નભિન્ન ઇન્વેઝીવ પ્રક્રિયાઓના આયોજિત સંયોજન થકી ઓછી અસરયુક્ત, ભિન્નભિન્ન ઇન્વેઝીવ પદ્ધતિ દ્વારા જડપી રીકવરી, નાનકડા છેદ અને ઉત્કૃષ્ટ કોસ્મેટિક પરિણામો સાથે અનેક હૃદયની સમયાઓનો સંપૂર્ણ ઈલાજ મળે છે. મારી ક્લિનિકલ પ્રેક્ટીસમાંથી કેટલાક ક્લિનિકલ ડિસ્સાઓ તમારી સાથે હું વહેંચવા ઈચ્છું છું જેનાથી તમને ઘ્યાલ આવશે કે કેવી રીતે ભિન્નભિન્ન ઇન્વેઝીવ હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયાથી અદ્ભૂત પરિણામ મળી શકે છે.

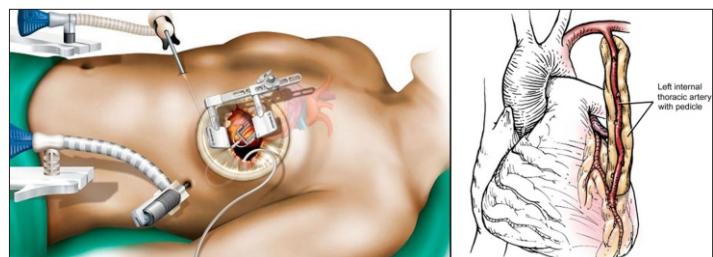
આ અભિગમ માટેનું તારણ એ છે કે આંતરિક મેમરી ધમની જેને ભિન્નભિન્ન ઇન્વેઝીવ જબે મૂકી શકાય છે તે હૃદયની એન્ટિરીયલ દિવાલો માટે શ્રેષ્ઠ પસંદગી છે. આ બાયપાસ ગ્રાફટની સુરક્ષા ડેટા, અન્ય રક્તવાહિનીઓને સ્ટેન્ટેડ કરી શકાય છે. જ્યારે બાયપાસ સર્જરી પૂરી થઈ જાય એટલે બાયપાસ જરૂરી ન હોય તેવી અતિશય બ્લોક ન થયેલ ધમનીઓમાં રક્ત પ્રવાહને પુનઃસામાન્ય કરવા માટે કાર્ડિયોલોજીસ્ટ એન્જ્યોપ્લાસ્ટી હાથ ધરે છે. બ્લોકેજ ફરીથી થવાની સંભાવના ઘટાડવા માટે, કોટેડ સ્ટેન્ટનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

આ સ્ટેન્ટ રીસ્ટેનોસિસ એટલે કે ધમનીઓમાં ફરીથી અવરોધ થતો રોકે તેવી દવાઓથી આવરીત હોય છે.

અવધિ વધારતી ભિન્નમલ ઇન્વેઝીવ સર્જકલ પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ કરીને અને સ્ટેન્ટની સર્વોત્તમ ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરીને એટલે કે, નોન-લેફ્ટ એન્ટિરીયલ ડિસેન્ડિંગ (એલએડી) રક્તવાહિનીઓની સંભાળ લઈને હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયા બાયપાસ સર્જરી અને સ્ટેન્ટિંગનો સુભગ સમન્વય સાધે છે.

સીએસ હોસ્પિટલ ખાતેની ટીમ અધ્યતન હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયા પર કાર્ય કરી રહી છે અને જેમાં કોરોનરી ધમની સિસ્ટમના એકથી વધુ બ્લોકેજની એન્ડોસ્કોપી સર્જરી અને કેથેટર આધારીત ઇન્ટરવેન્શનના સંયોજનથી સારવાર કરવામાં આવે છે.

ભિન્નમલી ઇન્વેઝીવ સીએબીજી

સાઈબલ્ટેન્સ (સતત) હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયાના અન્ય શું ફાયદો છે?

- આ અભિગમ દર્દીઓને લાભદારી છે કારણકે અલગ અલગ દિવસે કરવાનું તેના કરતા બાયપાસ સર્જરી અને સ્ટેન્ટિંગ પ્રક્રિયા એક જ સમયે કરવાનું વધુ સરળ અને ઓછું તણાવયુક્ત છે.
- આ સમગ્ર પ્રક્રિયા કાર્ડિયોક સર્જરી ઓપરેટીંગ રૂમની સંપૂર્ણ સુરક્ષા ડેટા કરવામાં આવે છે.
- દર્દીઓ માટે અન્ય ફાયદો એ છે કે આ પ્રકારની બાયપાસ સર્જરીમાં મોટા છેદ વગર થઈ શકે છે. લાંબા ગાળાની સફળતાની વધુ સારી તકો સાથે તે ઓછી ઇન્વેઝીવ પ્રક્રિયા છે.
- દર્દીઓ વધુ જડપથી રીકવરી અને હોસ્પિટલમાં ઓછા રોકાણની આશા રાખી શકે છે.

હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયા કોણ કરવી શકે છે? હૃદયને ૬૦ % રક્ત પૂરુ પાડતી લેફ્ટ એન્ટિરીયલ ડિસેન્ડિંગ (એલએડી) ધમની નામક મોટી રક્તવાહિનીમાં અવરોધ આવતા તેમજ નોન-એલએડી ધમનીઓમાં અવરોધ ધરાવતા લોકો જેમને સ્ટેન્ટની સારવાર જરૂરી છે તેઓ હાઈબ્રિડ પ્રક્રિયા કરવી શકે છે.

ક્લિનિકલ કેસો અને ઉદ્ઘાસ્થો

- ૪૫ વર્ષની એક વ્યક્તિ ડબલ વેસલ ડિસીજથી પિડીત હતા. તેમની એક એલએડી ધમની ૧૦૦ ટકા અવરોધાયેલી હતી જ્યારે જમણી બાજુની ધમની ૮૦ ટકા બ્લોક હતી. તેમના માટે અન્જ્યોખાસ્ટીનો વિકલ્પ શક્ય ન હતો અને ૧૦-૧૨ હંચના કાપાવાળી હાડકાને કાપીને કચતી પરંપરાગત બાયપાસ સર્જરી માટે તેઓ તૈયાર ન હતા. આથી તેમને હાઈબ્રિડ સીએબીજીનો વિકલ્પ આપવામાં આવ્યો. છાતીની બાજુમાંથી એક નાનકડો કાપ મૂકીને છાતીની દિવાલમાંથી ધમની લઈને એલએડી આર્ટરી બાયપાસ કરવામાં આવે છે. ગ્રીઝ દિવસે જમણી ધમનીમાં અન્જ્યોખાસ્ટી કરવામાં આવી. ઓપરેશન પછીના પાંચમાં દિવસે દર્દીને હોસ્પિટલમાંથી ડિસ્ચાર્જ આપવામાં આવ્યો અને ૨૦ દિવસની અંદર તો તે રંગબેતા મુજબની જીવનશૈલીમાં જોડાઈ ગયા.
- રૂમેટોઈડ આર્થર્ચાઈટીસ અને હાડકાની ગંભીર વિક્સુટિ ધરાવતા ૬૫ વર્ષની વૃદ્ધ દર્દી થી વેસલ ડિસીઝ ધરાવતા હતા. પરંપરાગત સીએબીજી તેમના માટે અતિઝોખમી હતી. આથી તેમને હાઈબ્રિડ સીએબીજીનો વિકલ્પ આપવામાં આવ્યો હતો. આ દર્દી પર એલએડી ધમનીની એમઆઈસીએસ સીએબીજી અને અન્ય બે રક્તવાહીનીઓ માટે એન્જ્યોખાસ્ટી કરવામાં આવી. ઓપરેશનના છંડો જ દિવસે તેઓ ઘરે જઈ શક્યા અને ફક્ત ૧ મહિનામાં જ તે રોંગ્ઠે જીવનશૈલી પર પાછા ફરી શક્યા.

ગંભીર કાર્ડિયોક સારવારની જરૂર ધરાવતા દર્દીઓ માટે આનો શું અર્થ છે તે જાણવા માટે હાઈબ્રિડ ઓપરેટિંગ રૂમમાં હાથ ધરવામાં આવતી કેટલીક રાંભેતા મુજબની પ્રક્રિયાઓ પર એક નજર નાખીએ.

સ્ટેન્ટ વાલ્વ - એક વ્યક્તિ છાતીમાં દુખાવની ફરિયાદ સાથે હોસ્પિટલમાં પહોંચે છે. ડોક્ટરોને તપાસ બાદ માલૂમ થાય છે કે તેમની બે જમણી કોરોનરી ધમની અંશત: બ્લોક થઈ ગઈ છે અને એરોટીક વાલ્વ (એરોટીક વાલ્વ સ્ટેનોસીસ) સંકોચાઈ ગયો છે. હાઈબ્રિડ ઓપરેટિંગ રૂમમાં, કાર્ડિયોલોજીસ્ટ અવરોધાયેલ ધમનીમાં રક્ત પ્રવાહણું પુનઃ ચાલુ કરવા માટે સ્ટેન્ટ દાખલ કરે છે. ત્યારબાદ તુરેત જ, કાર્ડિયોક સર્જન ક્ષતિગ્રસ્ત વાલ્વ બદલે છે.

કોમ્બિનેશન રીવાસ્ક્યુલરાઇઝેશન - એક સ્લી કોરોનરી ધમનીમાં અંશત: અને બીજમાં સંપૂર્ણ બ્લોકેજ ધરાવે છે. આ કિસ્સામાં હૃદયના જ્ઞાન્યુ સુધી રક્તનો પુરવઠો પુનઃ પહોંચાડવા માટે કોમ્બિનેશન અભિગમ સૌથી સારી રીતે કામ કરી શકે છે. કાર્ડિયોલોજીસ્ટ એક કોરોનરી ધમનીને ખોલવા માટે તેમાં સ્ટેન્ટ દાખલ કરે છે અને

ત્યારબાદ, શલ્લક્યા નિષ્ણાત અન્ય બ્લોકેજની આસપાસ રક્ત પ્રવાહ શરૂ કરવા માટે બાયપાસ રક્તવાહિની પ્રક્રિયા કરે છે.

મિનિમલી ઈન્વેઝીવ પ્રક્રિયાઓ - ઘણાં લોકો હૃદયની સમસ્યા ધરાવે છે જેના માટે પહેલાં પરંપરાગત સર્જરી વિકલ્પ હતો પરંતુ હવે મિનિમલી ઈન્વેઝીવ ટેકનીકથી તેની સારવાર થઈ શકે છે. જેનું એક ઉદ્ઘાસ્થ છે એરોટીક વાલ્વ રીપ્લેસમેન્ટ, જે હવે ઓછી ઈન્વેઝીવ સર્જરીથી અથવા એન્જ્યોખાસ્ટીસ્ટી જેવી શલ્લક્યામુક્ત પ્રક્રિયા કરવામાં આવે છે. (આ એક પ્રયોગાત્મક અભિગમ છે, જેને ટ્રાન્સકેથેટર વાલ્વ રીપ્લેસમેન્ટ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આ પ્રક્રિયા હાલમાં મૂલ્યાંકન હેઠળ છે અને તે વ્યાપક રૂપે ઉપલબ્ધ નથી.) આ પ્રકારની મિનિમલી ઈન્વેઝીવ પ્રક્રિયાઓ માટે ઓન-સાઈટ, હાઈ-રીઝોલ્યુશન ડિજિટલ ઈમેલંગ ઉપકરણોની જરૂર છે જે ફક્ત હાઈબ્રિડ ઓપરેટિંગ રૂમમાં જ ઉપલબ્ધ હોય છે.

બંને કિસ્સામાં અંતિમ પરિણામને બંનેનું સર્વશ્રેષ્ઠ તરીકે વર્ણવી શકાય છે. ટેકનિકસના સંયોજન થકી બંને દર્દીઓએ તેમના તમામ કોરોનરી બ્લોકેજ અને/અથવા વાલ્વના ચેગ માટે સફળ સારવાર મેળવી જેનાથી તેમને જડપી અને કોઈ સમસ્યા રહેત રીકવરી તે પણ કોઈપણ રક્ત ટ્રાન્સફ્યુઝન વગર અને ઉત્કૃષ્ટ કોસ્મેટિક પરિણામો સાથે મળી. પુચતનકાળની હાઈબ્રિડ એટલે સંકર પ્રજાતિઓની જેમ જ આ પ્રક્રિયાઓ અલગ શક્તિ છે જે સાથે મળીને વિશિષ્ટ શક્તિશાળી તત્વનું નિર્માણ કરે છે.

સૌજન્ય ડૉ. વિરેન શાહ

સીમ્સ કાર્ડિયોવાસ્ક્યુલર ટીમ

કાર્ડિયોક સર્જન	પીડિયાટ્રીક અને સ્ટ્રક્ચરલ હાર્ટ સર્જન
ડૉ. વિરેન શાહ +૯૧-૯૮૨૫૫ ૭૫૬૩૩	ડૉ. શૌનક શાહ +૯૧-૯૮૨૫૦ ૪૪૫૦૨
ડૉ. ધવલ નાયક +૯૧-૯૦૮૯૯ ૧૧૧૩૩	ડૉ. આશુતોષ સિંહ +૯૧-૯૮૩૮૦ ૦૧૬૭૬
ડૉ. વિપેશ શાહ +૯૧-૯૦૯૯૦ ૨૭૬૪૫	કાર્ડિયોક અનેસ્થેટિસ્ટ
વાસ્ક્યુલર અને અન્ડોવાસ્ક્યુલર સર્જન	
ડૉ. સૂજલ શાહ +૯૧-૯૪૩૭૭ ૮૮૦૮૮	ડૉ. નિરેન ભાવસાર +૯૧-૯૮૭૬૫ ૭૧૬૭૭
ડૉ. વિરેન શાહ +૯૧-૯૪૮૫૦ ૪૪૦૮૮	ડૉ. હિરેન ધોળકિયા +૯૧-૯૪૮૬૩ ૭૫૮૧૮
કાર્ડિયોલોજીસ્ટ	પીડિયાટ્રીક કાર્ડિયોલોજીસ્ટ
ડૉ. અનિશ ચંદારાણા +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૮૨૨	ડૉ. કશ્યાપ શેઠ +૯૧-૯૮૨૪૮૬ ૧૨૨૮૮
ડૉ. અજય નાયક +૯૧-૯૮૨૫૦ ૮૨૬૬૬	ડૉ. મિલન ચગ +૯૧-૯૮૨૪૦ ૨૨૧૦૭
ડૉ. સત્ય ગુતા +૯૧-૯૮૨૫૦ ૪૫૮૮૦	નીયોનેટોલોજીસ્ટ અને પીડિયાટ્રીક ઇન્ટેન્સીવીસ્ટ
ડૉ. જોયલ શાહ +૯૧-૯૮૨૫૩ ૧૯૬૪૫	ડૉ. અમિત ચિતલીયા +૯૧-૯૦૯૯૯ ૮૭૪૦૦
ડૉ. રવિ સિંઘાવી +૯૧-૯૮૨૫૧ ૪૩૮૭૫	કાર્ડિયોક ઇલેક્ટ્રોફિઝિયોલોજીસ્ટ
ડૉ. ગુણવંત પટેલ +૯૧-૯૮૨૪૦ ૬૧૨૬૬	ડૉ. અજય નાયક +૯૧-૯૮૨૫૦ ૮૨૬૬૬
ડૉ. કેયરૂ પરીખ +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૪	
ડૉ. મિલન ચગ +૯૧-૯૮૨૪૦ ૨૨૧૦૭	
ડૉ. ઉર્મિલ શાહ +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૬૩૮	
ડૉ. હેમાંગ બાણી +૯૧-૯૮૨૫૦ ૩૦૧૧૧	

Recipe of the month

Light rose flavored creamy ice-cream

Preparation Time: 15 mins

Cooking Time : 10 mins

Serves : 4

Ingredients

- 2 1/2 cups milk
- 1 tbsp cornflour
- 5 tbsp sugar
- 1/2 cup (100 grams) fresh cream
- 8 to 10 red rose petals
- 2 to 3 drops rose essence
- 1/4 cup roasted almond (badam) slivers

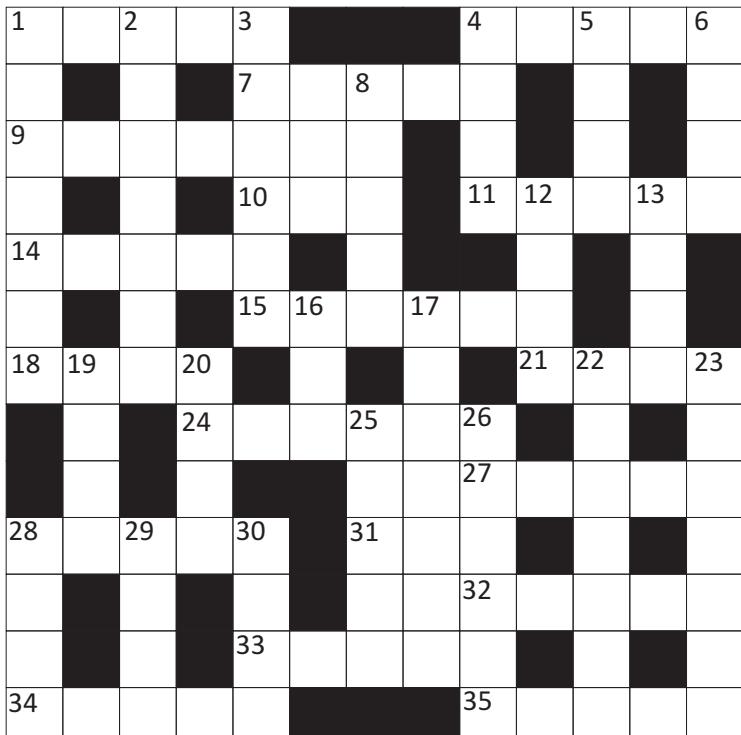

Method

1. Dissolve the cornflour in 4 tablespoons of cold milk.
2. Combine the milk, cornflour solution and sugar in a pan and bring to a boil. Simmer for 3 to 4 minutes, while stirring continuously. Cool completely.
3. Add the cream, rose petals, rose essence and mix well. Pour into a shallow container. Cover and freeze till it is almost set.
4. Divide the mixture into 2 batches and churn each batch separately in a blender till it is smooth. Add the almonds and mix lightly.
5. Transfer both batches into a shallow container. Cover and freeze till it is firm. Scoop and serve.

Courtesy : www.tarladalal.com

PUZZLE-1

ACROSS

1. Snake-poison (5)
 4. Ship's room (5)
 7. Jane_ _ _ actress (5)
 9. Desert ruminant (5)
 10. Meadow (3)
 11. Creature (5)
 14. Shooting area (5)
 15. Skin picture (6)
 18. Type of door lock (4)
 21. Sporting side (4)
 24. Crave (6)
 27. Perry _ _ _, TV lawyer (5)
 28. Sickly (5)
 31. Watch-pocket (3)
 32. Parasitic worm (5)
 33. Swear (5)
 34. Flour grain (5)
 35. Mineral element (5)
1. Colonial governor (7)
 2. Token, insignificant (7)
 3. Wooden hammer (6)
 4. Child's bed (4)
 5. Second-class mark (4)
 6. Undiluted (4)
 8. Wooden _ _ _, Elvis song (5)
 12. River island (4)
 13. Couch
 16. Mule (3)
 17. Rocky peak (3)
 19. Declare (4)
 20. Fringe (4)
 22. Simplest (7)
 23. Mint-oil (7)
 25. Imply (5)
 26. Symbolic badge (6)
 28. Cabaret (4)
 29. Irish Gaelic (4)
 30. Discretion (4)

DOWN

1. Snake-poison (5)
 4. Ship's room (5)
 7. Jane_ _ _ actress (5)
 9. Desert ruminant (5)
 10. Meadow (3)
 11. Creature (5)
 14. Shooting area (5)
 15. Skin picture (6)
 18. Type of door lock (4)
 21. Sporting side (4)
 24. Crave (6)
 27. Perry _ _ _, TV lawyer (5)
 28. Sickly (5)
 31. Watch-pocket (3)
 32. Parasitic worm (5)
 33. Swear (5)
 34. Flour grain (5)
 35. Mineral element (5)
1. Colonial governor (7)
 2. Token, insignificant (7)
 3. Wooden hammer (6)
 4. Child's bed (4)
 5. Second-class mark (4)
 6. Undiluted (4)
 8. Wooden _ _ _, Elvis song (5)
 12. River island (4)
 13. Couch
 16. Mule (3)
 17. Rocky peak (3)
 19. Declare (4)
 20. Fringe (4)
 22. Simplest (7)
 23. Mint-oil (7)
 25. Imply (5)
 26. Symbolic badge (6)
 28. Cabaret (4)
 29. Irish Gaelic (4)
 30. Discretion (4)

Answers on Page no. 7

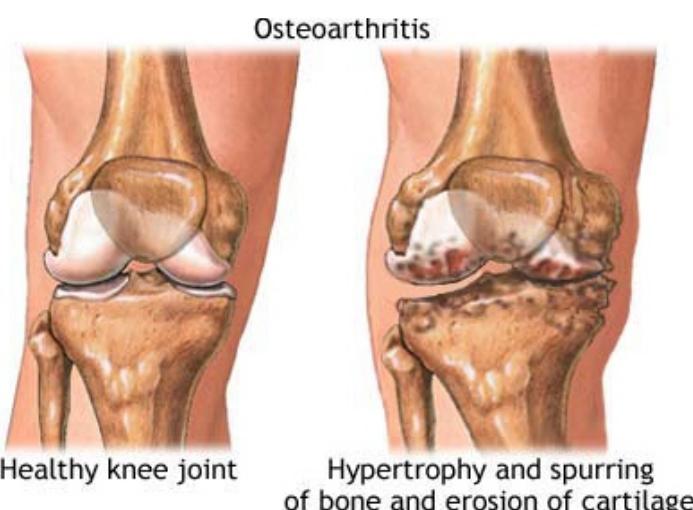
સાંધાના દુઃખવા માટે જવાબદિક આર્થોઇટિસ વિરો વધારે જાળો...

આર્થોઇટિસ એટલે શું ?

આર્થોઇટિસ એટલે સાંધા નો દુઃખવો અથવા સોજો. આર્થોઇટિસ ઘણાં પ્રકારનાં હોય છે. તેના ત્રણ મુખ્ય પ્રકારો છે.

1. ઉમરનાં કારણો થતો ઘસારો : ઉમર વધવાની સાથે ઘસારો વધતો સાંધાનો દુઃખવો થાય છે. આ તકલીફ ઘૂંટશ, થાપા અને કમરના સાંધામાં વધારે જોવા મળે છે.
2. સંધિવા : આ એક ઓટોઇઝ્યુન રોગ છે જે જુદાં જુદાં સાંધાને અસર કરે છે.
3. ગઢીયો વા : જેમાં શરીરમાં અમુક તત્વોનું પ્રમાણ વધી જવાથી સાંધામાં દુઃખવો થાય છે અને સોજો આવે છે.

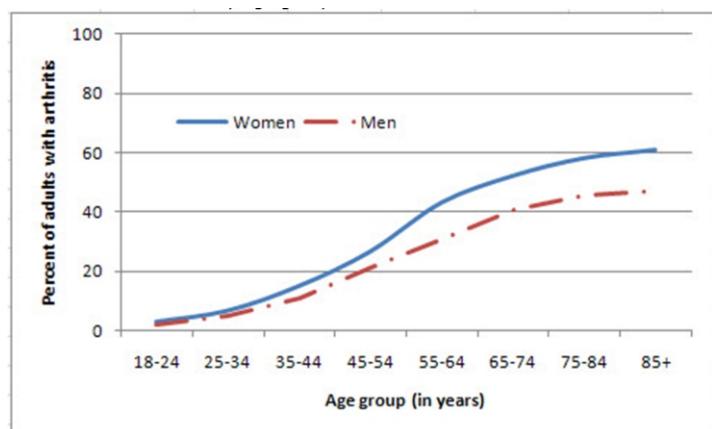
ઘસારો થવાનાં કારણો જે મજાની હાડકાની આજુબાજુ આવેલી છે તેમાં પાણી ભચવાનું ચાલુ થાય છે, નાની નાની તીરાડો બને છે અને હાડકાની સપાટી પર નાની હાડકીઓ (ઓસ્ટીઓફિટિસ) બને છે. આના કારણો સાંધાના હલનચલનમાં તકલીફ થાય છે. ઘણીવાર મજાનો નાનો ભાગ સાંધાની અંદર આવી જાય છે અને વધારે દુઃખવો કરે છે. મજાનો ઘસારો વધારે ને વધારે થવાથી, સાંધાનો ભાગ વધારે નાનો થાય છે અને હાડકા-હાડકાની સપાટીને ઘસારો પહોંચે છે, સપાટી ખરબચડી થતાં પગ વળતો નથી.

રોગનાં લક્ષણો

દીચણ પર સોજો આવવો, દુઃખવો થવો, પગ ન વળવો, હલનચલન ઓછું થછ જવું, હલન ચલન દરમિયાન સાંધામાં અવાજ આવવો, એક પગ નાનો થછ જવો.

સ્ત્રી અને પુરુષના ઉમર પ્રમાણો સાંધાના દુઃખવાનું પ્રમાણો

સારવાર

સમયસર નિદાન અને સારવાર કરવાથી સાંધાનો ઘસારો આગળ વધતો અટકે છે અને દુઃખવો/સોજો ઓછો થાય છે.

- (1) કન્જર્વેટીવ ટ્રીટમેન્ટ
દવાઓ, કસરત, યોગ્ય આહાર
- (2) ઓપરેશન
 - જો દવાઓ / કસરત કર્યા પછી પણ દુઃખવો ચાલુ રહેતો હોય
 - દુઃખવો અસહ્ય હોય
 - ચાત્ર ઉંઘી શકાતું ન હોય
 - ચોજબરોજથી પ્રવૃત્તિ જેવી કે ઉભા રહેવામાં ચાલવામાં તકલીફ પડતી હોય

ટોટલ ની રિસ્પ્લેસમેન્ટ

આ એક એવું ઓપરેશન છે જેમાં ખરબ થછ ગયેલો સાંધાનો અમુક ભાગ દૂર કરી, એની જગ્યાએ ધાતુ-પ્લાસ્ટિકનો સાંધો બેસાડવામાં આવે છે. આ ફૂન્ઝિમ સાંધો કુદરતી સાંધાની માફક હલનચલન કરી શકે છે.

દીચણનાં સાંધાનાં ત્રણ ભાગ હોય છે

- થાપાનાં હાડકાનો નીચેનો ભાગ
- નળાનાં હાડકાનો ઉપરનો ભાગ
- ઢાંકણી

આ ઓપરેશનમાં બંને હાડકાની ખરબ થછ ગયેલી સપાટીઓને કાઢી નાંખવામાં આવે છે અને જરૂર પડે તો ઢાંકણીની પાછળની સપાટી પણ કાઢી નાંખવામાં આવે છે આ પછી ફૂન્ઝિમ સાંધો બેસાડવામાં આવે છે.

ઓપરેશન થી થતાં ફાયદ

- દુઃખાવો મટી જાય
 - સાંધાનું હળન ચલન થવાથી હરીકરી શકાય
 - વાંકો વળેલો કે નાનો થયેલો પગ બગબર થઈ જાય છે
 - પહેલા ન થઈ શકતી બધી જ પ્રવૃત્તિઓ કરી શકાય
- આપરેશન કર્યા પછી બીજા દિવસથી કસરત ચાલુ કરી શકાય તથા પગ પર વજન મૂકી ચાલી શકાય, રોઝંથી ડૈનિક પ્રવૃત્તિ થઈ શકે.

સૌજન્ય **ડૉ. હેમાંગ અંબાણી**

શ્રી ઓર્થોકેર ગુપ

ડૉ. હેમાંગ અંબાણી	+૯૧-૮૮૨૫૦ ૨૦૧૨૦
ડૉ. અમીર સંઘાની	+૯૧-૮૮૨૫૦ ૬૬૦૧૩
ડૉ. અતીત શર્મા	+૯૧-૮૮૨૪૦ ૬૧૭૬૬
ડૉ. ચિરાગ પટેલ	+૯૧-૮૮૨૫૦ ૨૪૪૭૩
ડૉ. કાર્તિક પટેલ	+૯૧-૮૮૦૮૦ ૩૩૬૬૬

- ૬૫ વર્ષથી વધારે ઉંમર વાળા ૫૫ % લાકોમાં ધુંટણની ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસની બીમારી જોવા મળે છે.
- દર બે માંથી એક વ્યક્તિને ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસ ઉંમર સાથે વધે છે.
- જે લોકોને પહેલા ધુંટણમાં ઇજ થઈ હોય તેમને ધુંટણનું ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસ થવાનું જોખમ ૫૭ % રહેલું છે.
- જે લોકો જાડા હોય તેવા દર ૫ માંથી ૩ વ્યક્તિને ધુંટણના ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસ ઉંમર સાથે વધે છે.
- દર વર્ષે ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસ ના કારણે ૬,૩૨,૦૦૦ સાંધાઓને બદલવામાં આવે છે.
- ધુંટણનું ઓસ્ટીઓઆર્થાઇટીસ ધરાવનાર લગભગ ૨૫ % લોકોને ચાલતી વખતે દુખાવો થાય છે તથા મોટાભાગની ડ્રિયામાં (જેવી કે ચાલતી વખતે, દાદર ચડતી વખતે, સજાઈ કરતી વખતે તથા ઉભા રહેવામાં) મુશ્કેલી ઉભી થાય છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલમાં સાંધાને લગતા દરેક પ્રકારના ઓપરેશનની સુવિધા અત્યાધુનિક સાધનો સાથે ઉપલબ્ધ છે

નિઃશુલ્ક સીપીઆર શીખો અને એક જિંદગી બચાવો (કાર્ડિયોપલ્બોનરી રેસસીટેશન / કાર્ડિયાક મસાજ)

- શું તમારી આજુ-બાજુ કોઇનું હૃદય એકાએક બંધ પડી ગયું છે ?
- કોઇ બેહોશ થઈ ગયું છે ?
- કોઇનો શ્વાસ રંધાઈ ગયો છે ?

સીપીઆર એટલે હૃદયની ગતિ બંધ પડી હોય તેવા
વ્યક્તિને આપવામાં આવતી તાત્કાલિક સારવાર પ્રક્રિયા કે
જે કોઇપણ સામાન્ય વ્યક્તિ શીખી અને અપનાવી શકે છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલ દર મહિનાના પહેલા રવિવારે રૂ કલાક માટે

નિઃશુલ્ક સીપીઆર ના કલાસનું આયોજન કરે છે.

સમય : સવારે ૧૦ થી ૧૨

રજીસ્ટ્રેશન માટે સંપર્ક કરો (મો) +૯૧-૯૦૮૮૦ ૬૬૫૨૭

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦. ઇમેલ : info@cims.me વેબ : www.cims.me

Answer of Puzzle-1 : **Across :** 1. Venom, 4. Cabin, 7. Asher, 9. Camel, 10. Lea, 11. Beast, 14. Range, 15. Tattoo, 18. Yale, 21. Team, 24. Desire, 27. Mason, 28. Sweet, 31. Fob, 32. Leech, 33. Curse, 34. Wheat, 35. Metal. **Down :** 1. Viceroy, 2. Nominal, 3. Mallet, 4. Crib, 5. Beta, 6. Neat, 8. Heart, 12. Egot, 13. Sofa, 16. Ass, 17. Tor, 19. Avow, 20. Edge, 22. Easiest, 23. Menthol, 25. Infer, 26. Emblem, 28. Show, 29. Erse, 30. Tact.

CIMS News Care & Cure Registered under RNI No. GUJBIL/2010/39100

Permitted to post at PSO, Ahmedabad-380002 on the 30th to 5th of every month under

Postal Registration No. GAMC-1813/2011-2013 issued by SSP Ahmedabad valid upto 31st December, 2013

Licence to Post Without Prepayment No. CPMG/GJ/102/2012 valid upto 30th June, 2012

If undelivered Please Return to

CIMS Hospital

Nr. Shukan Mall, Off Science City Road,

Sola, Ahmedabad-380060.

Phone : +91-79-2771 2771-75 (5 lines)

Mobile : +91-98250 66664, +91-98250 66668

Subscribe "CIMS News Care & Cure" : Get your "CIMS News Care & Cure", the information of the latest medical updates only ₹ 60/- for one year. To subscribe pay ₹ 60/- in cash or cheque/DD at CIMS Hospital Pvt. Ltd. Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060. Phone : +91-79-3010 1059 / 3010 1060. Cheque/DD should be in the name of : "**CIMS Hospital Pvt. Ltd.**"

Please provide your **complete postal address with pincode, phone, mobile and email id** along with your subscription

CIMS Cardiac Sciences

Non-invasive cardiology

- ◆ ECG
- ◆ Treadmill test
- ◆ 2D & 3D Echo with Color Doppler
- ◆ Adenosine and Dobutamine Stress 2D-Echo
- ◆ Transesophageal echocardiography (TEE).
- ◆ Holter Monitoring
- ◆ 24 hr. Ambulatory Blood Pressure monitoring
- ◆ Event recorders and King of Heart Loop Monitor
- ◆ Tilt Table Test / Head Up Tilt Test
- ◆ Signal Averaged ECG
- ◆ Non-invasive EP testing (NIEPS)

Invasive Cardiology

- ◆ Coronary angiography
- ◆ Coronary angioplasty
- ◆ Peripheral & carotid angioplasty
- ◆ EP study & RF ablation
- ◆ Pacemaker & AICD
- ◆ Device therapy for heart failure
- ◆ Balloon valvuloplasty
- ◆ Neonatal and pediatric cardiac intervention
- ◆ Non-surgical closure of ASD, VSD & PDA
- ◆ Percutaneous intervention for structural heart diseases

Cardiothoracic Surgery

- ◆ Congenital heart surgery
- ◆ Minimal Invasive Cardiac Surgery (MICS)
- ◆ Mitral valve repair
- ◆ Single, double and multiple valve replacement / repair
- ◆ Aortic root replacement
- ◆ Off Pump CABG on beating heart
- ◆ CABG with SVR (Surgical Ventricular Restoration) for CAD, LV dysfunction, CHF
- ◆ PDA, ASD, VSD, TOF etc
- ◆ Combined carotid and by pass procedure

Electrophysiology procedures

- ◆ Electrophysiology studies (EPS) for diagnosis of cardiac arrhythmia (conventional and 3 dimensional mapping system)
- ◆ Radiofrequency Ablations (RFA) of complex cardiac arrhythmias
- ◆ Pacemaker implantation
- ◆ Biventricular pacing (cardiac resynchronization therapy) for heart failure
- ◆ Automatic Implantable Cardioverter Defibrillator (AICD) implantation
- ◆ Comprehensive device follow up clinic (Pacemaker, CRT, AICD)